

**ВСТАНОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ
НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У 1939-1941 РР.
ТА НАРОДНИЙ ОПІР ЙОМУ**

Лучишин Х.В.,

учитель спеціалізованої школи № 148 імені Івана Багряного
з поглибленим вивченням української мови і літератури м. Києва

Борітеся - поборете, Вам Бог помагає!

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Тарас Шевченко

У 30-40-х роках 20 століття відбулися різкі зміни в житті українського народу на західноукраїнських землях. 17 вересня 1939 року війська Червоної Армії відповідно до таємного протоколу Молотова-Ріббентропа перетнули кордон із Польщею та увійшли у західну Галичину. Задля легімітизації своїх дій, радянське керівництво організувало вибори до Народних Зборів Західної України, учасники яких, під контролем та моральним тиском, ухвалили рішення про встановлення радянського ладу.

Нова влада побоювалася поширення національних ідей із Західної України на УРСР, тому намагалася знищити економічне, політичне, освітнє, та культурне життя українців. Запроваджувалося вивчення російської мови у всіх школах, утверджувалася цензура для виходу книжок, газет, журналів. В результаті, припинили свою діяльність культурно-освітні, кооперативні, економічні товариства, громадські організації.

На всі важливі посади призначали лише працівників, які прибули з Росії. Існувала тільки одна політична сила - більшовицька партія. Всі інші українські, польські, єврейські політичні партії змушені були оголосити про саморозпуск. Єдина політична сила, яка боролася за незалежність України і намагалася чинити опір діючому режиму, стала Організація українських націоналістів. Націоналісти

поширювали антирадянські листівки, вивішували синьо-жовті прапори, виступали проти проведення нечесних виборів та колективізації.

Запровадження радянського режиму супроводжувалося масовими репресіями. Головними жертвами ставали всі інакомислячі, тобто ті, хто в тій чи іншій мірі, міг чинити опір новій владі. До «ворогів народу» належали члени українських політичних партій, товариств, громадських організацій, студенти, вчителі, лікарі, адвокати та представники заможного населення. Найпоширенішим видом репресій були депортації. За «ворогами народу» встановлювався таємний нагляд і вони були першими кандидатами на ізоляцію (вивезення до Сибіру) без слідства і суду.

Напруженість і невдоволеність в житті українського суспільства викликало переслідування церкви. Функціонування греко-католицьких організацій було заборонено, а священники проголошені «суспільно непридатними» і обкладені високими податками. Церковні й монастирські землі конфісковували, ченців і черниць виселяли з монастирів, їх господарство ліквідували, священників арештовували і розстрілювали. Але незважаючи на всі тортури позиція греко-католицької церкви на чолі з митрополитом А. Шептицьким була незламною. Вона надавала велику моральну підтримку населенню і відкрито протестувала проти численних насильств з боку радянської влади.

Незважаючи на тоталітарний режим більшовиків, український народ виявив слабкості сталінської імперії й засвідчив, що з нею можна боротися. Нехай досвід минулих поколінь стане уроками добра, відповідальності та людяності, щоб ніхто і ніколи не зміг забути, якою ціною виборювалася і, виборюється сьогодні, наша воля і наше майбутнє.

Пророчо і актуально звучать сьогодні слова митрополита Андрея Шептицького з далекого 1941 року: «Усі, хто почуваються українцями і хочуть працювати для добра України, нехай забудуть про які-небудь партійні роздори, нехай працюють в єдності і згоді над відбудовою так дуже знищеного більшовиками нашого економічного, просвітнього і культурного життя. Тоді в Бозі надія, що на підвалинах солідарності і усильної праці всіх українців повстане

соборна Україна не тільки як велике слово і ідея, але як живий, життєздатний, здоровий, могутній, державний організм, побудований жертвою життя одних, а муравельною працею, залізними зусиллями і трудами других» [1, с. 149].

Список використаних джерел:

1. Пастирський лист митрополита А. Шептицького зі Львова «До духовенства і вірних епархії», 5 липня 1941 р. // Акт 30 червня 1941. Збірник документів і матеріалів. - Львів - Київ: Піраміда, 2001. - С. 149.

УЧАСТЬ УКРАЇНИ (УКРАЇНСЬКОЇ РОР) У РОБОТІ МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

Демошенко В.С.,
магістр права

Науковий керівник: професор кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Камінська Н.В.

Україна є повноправним суб'єктом міжнародного права, поряд з іншими суверенними незалежними державами. Однак чи в такій якості вона існувала у попередні століття? Це питання, на нашу думку, є актуальним та цікавим як для істориків, так і для правознавців.

Дослідники даної проблеми стверджують про спроби відновлення України як суб'єкта міжнародного права, її міжнародно-правової правосуб'єктності. Такі спроби залежали не лише від внутрішніх, але і від зовнішніх чинників. Значною мірою вагоме місце з-поміж них відводиться членству України в ООН, міжнародних організації системи ООН. Завдяки здійсненню зовнішньополітичних повноважень у процесі створення і функціонування ООН поінформованість міжнародної спільноти про Україну зростала, так само як і власний досвід реалізації міжнародно-правової правосуб'єктності.

Правові підстави, що ґрунтувалася на конституційних змінах 1944 р., надавали право Українській РСР брати участь в міжнародних конференціях. Тому у післявоєнні роки УРСР став активним учасником багатьох міжнародних конференцій, що скликались для вирішення різних важливих питань